

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219202500
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:7219202500.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Kataríny Slováčekovej a Mgr. Jozefa Mačaja v právnej veci navrhovateľa - otca ako výživou povinného: Q. N., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu I. N. XXX, J. D., zastúpený splnomocnencom: FELŠŤOCI & Partners, s.r.o., adresa sídla Bratislava, Bajkalská 31, proti odporcovi ako výživou oprávnenému: C. N., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu J., V. X, o návrhu otca na zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, o odvolaní plnoletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 13. novembra 2019 č.k. 22Pc/30/2019-104, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Rozsudkom súd prvej inštancie zrušil vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému dieťaťu - C. N., nar. XX.X.XXXX, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Košice II., č.k. 27P/435/2015-53 zo dňa 8.6.2016, a to s účinnosťou od 17.10.2018 (výrok I.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Výživné navrhovateľa k odporcovi bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice II. č.k. 27P/435/2015-53 zo dňa 8.6.2016, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný prispievať na výživu výživou oprávneného - v tom čase maloletého dieťaťa C. sumou 120 eur mesačne.

1.2.2 Rozhodnutím riaditeľa školy - Hotelová akadémia Košice zo dňa 17.10.2018 bolo oprávnenému povolené prerušiť štúdium, a to v období od 17.10.2018 do 31.8.2021, na základe žiadosti odporcu z rodinných dôvodov.

1.2.3 Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 7.11.2018 a dňa 20.8.2019 vyplýva, že výživou oprávnený bol dňa 29.10.2018 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, pričom dňa 18.12.2018 bol z evidencie vyradený pre nespoluprácu. Odo dňa 1.7.2019 je opätovne zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, pričom evidencia trvá, avšak bez nároku na dávku v hmotnej núdzi a iné sociálne dávky.

1.2.4 Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že výživou oprávnený mal naposledy príjem z dohody o brigádnickej práci študentov v auguste 2017.

1.2.5 Z dohody o zabezpečovaní vzdelávacieho programu pre uchádzača o zamestnanie č. 19/41/54O/1180 (z jej prvej strany) vyplýva, že výživou oprávnený pravdepodobne uzatvoril s ÚPSVaR

Košice predmetnú dohodu v zmysle § 54 ods. 1 písm. d) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších zmien a doplnení.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok výživou povinného rodiča plnoletého dieťaťa domáhať sa zrušenia súdneho rozhodnutia, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť voči v tom čase ešte maloletému dieťaťu podľa § 78 ods. 1, 77 ods. 1, § 62 ods. 1 a § 75 ods. 2 ZoR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a tiež § 157 a § 231 C.m.p. (zákon č. 161/2016 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení účinnom od 1.7.2016), pričom dospel k záveru, že je potrebné zrušiť rozhodnutie, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť otca k plnoletému dieťaťu, pretože od posledného určenia vyživovacej povinnosti došlo k podstatnej zmene pomerov na strane dieťaťa, pričom ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti by bolo zároveň v rozpore s dobrými mravmi

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že výživou oprávnenému nebráni žiadna prekážka v práci, resp. v pokračovaní v štúdiu a tento je schopný pracovať. Na písomne formulované otázky súdu, ktorými mal preukázať z akého dôvodu prerušil štúdium, či mu v riadnom zamestnaní sa bránia objektívne prekážky, či je zdravotne spôsobilý, či od prerušenia štúdia absolvoval pracovné pohovory, u akého zamestnávateľa a s akým výsledkom, neodpovedal, teda nepreukázal, že by mu v možnosti zamestnať sa bránila objektívna prekážka.

1.5 Pokiaľ ide o uzatvorenie dohody o zabezpečení vzdelávacieho programu, ktorej celé znenie aj napriek výzve súdu výživou oprávnený nepredložil, táto dohoda mu nijako nebránila v tom, aby sa zamestnal, alebo pokračoval v štúdiu, pretože ide len o dohodu, účelom ktorej bolo dosiahnuť lepšie uplatnenie oprávneného na trhu práce. Napokon, z tejto dohody vyplýva, že tento je schopný riadne pracovať.

1.6 Oprávnený má 20 rokov, je plnoletý, viac ako rok má prerušené štúdium, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, pričom nie je podmienkou, aby pre uplatnenie sa na trhu práce mal ukončené aj stredoškolské vzdelanie. Doterajšie neukončené vzdelanie nevylučuje jeho možnosť zamestnať sa. Oprávnený musí niesť plnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie prerušiť štúdium, z čoho plynie i zúženie možnosti uplatnenia sa na trhu práce.

1.7 Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na postoj oprávneného, ktorého predstavou je neštudovať a nepracovať s tým, že povinný rodič mu bude poskytovať výživné do 25 rokov veku mal súd za to, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby bol otec ako výživou povinný aj naďalej zaviazaný na platenie výživného, keď oprávnenému - plnoletému synovi nebráni žiadna prekážka v tom, aby sa riadne zamestnal. Súd prvej inštancie preto zrušil vyživovaciu povinnosť otca ako povinného z vyživovacej povinnosti k svojmu plnoletému synovi ako oprávnenému z vyživovacej povinnosti, a to spätne odo dňa 17.10. 2018, kedy došlo k prerušeniu štúdia a tým aj k zmene pomerov na strane oprávneného. Záver o zrušení vyživovacej povinnosti spätne odo dňa prerušenia štúdia oprávneného súd prvej inštancie odôvodnil poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 473/2012-16 z 18.9.2012.

1.8 Súd zamietol návrh oprávneného na vypočutie partnerky otca, pretože v konaní o zrušení vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu je irelevantné, či jeho otec s niekým žije.

1.9 O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania (výrok II.). Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil len právne poukazom na § 52 C.m.p..

2.1 Rozsudok napadol riadnym a včasným odvolaním oprávnený s návrhom na zastavenie konania a pokračovanie v konaní o jeho návrhu na Okresnom súde Košice II., prípadne aby bol napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušený a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne.

2.2 Na odôvodnenie odvolania uviedol, že napadnutý rozsudok je nesprávny a nespravodlivý. Toto konanie malo byť zastavené, pretože oprávnený podal návrh na určenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu na Okresný súd Košice II.

2.3 Súd prvej inštancie konal v prospech povinného. V konaní na Okresnom súde Košice II. sa povinný bez ospravedlnenia nezúčastnil.

2.4 Nesúhlasí s tvrdením povinného, že mu dal opraviť zuby, aby sa oprávnený mohol zamestnať. Pokiaľ by si oprávnený nedal opraviť zuby, nemohol by ísť s povinným a jeho priateľkou na dovolenku. Povinný nemal záujem o štúdium oprávneného, čo prejavil aj v konaní o rozvod manželstva s matkou oprávneného, keď nemal záujem ani o sriedavú osobnú starostlivosť o maloleté deti.

2.5 Žiada o predloženie výpisu SMS správ a telefonátov na preukázanie skutočného záujmu povinného o štúdium oprávneného, aby dokladoval odkiaľ mal prostriedky na zabezpečenie dovolenky, opravy zubov, financovanie svojej rodiny, keď nemá prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti.

3. Výživou povinný odvolací návrh nepodal a k odvolaniu oprávneného sa nevyjadril.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), po zistení, že odvolanie je podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.) a oprávnenou osobou - plnoletým dieťaťom (§ 359 a § 7 C.m.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce, súc pritom viazaný rozsahom, nie však dôvodmi odvolania, keď ide o konanie, ktoré možno začať len na návrh (§ 65 a § 66 C.m.p. a § 65 ZoR), pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

5. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 22Pc/30/2019 je konanie o návrhu otca ako povinného z vyživovacej povinnosti na zrušenie vyživovacej povinnosti k svojmu plnoletému dieťaťu ako oprávnenému z vyživovacej povinnosti. Predmetom odvolacieho konania je preskúmať či odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec aj nesprávne právne posúdil.

6. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

7. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas oprávneného - plnoletého dieťaťa s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami (§ 387 ods. 3 C.s.p.), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

8. V konaní bol nesporný skutkový stav zistený súdom prvej inštancie uvedený v bode 1.2.1 až 1.2.5 tohto rozhodnutia.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

10.1 K námietke oprávneného, ktorou sa domáha zastavenia tohto konania z dôvodu prebiehajúceho konania v tej istej veci na Okresnom súde Košice II., ktoré inicioval v roku 2018 práve oprávnený odvolací súd uvádza nasledovné:

10.2 Podľa § 159 C.s.p., začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

10.3 Prekážka skôr začatého konania, tzv. prekážka litispendencie v zmysle vyššie citovaného ustanovenia zabráňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený

čo i len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. O tých istých účastníkoch ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode). Podmienky totožnosti účastníkov konania a totožnosti predmetu konania musia byť splnené kumulatívne, t.j. súčasne. (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/280/2010 z 20. októbra 2010)

10.4 Z vyjadrenia samotného oprávneného vyplýva, že tento podal na Okresný súd Košice II. návrh na určenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu vedený pod sp. zn. 19Pc/92/2018, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené. V tomto konaní však ide o návrh povinného z vyživovacej povinnosti na zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu. S poukazom na vyššie uvedené je celkom zrejmé, že hoci ide o dve konania, v ktorých vystupujú rovnakí účastníci (inými slovami, totožnosť účastníkov konania je splnená, s odchýlkou opačného procesného postavenia v spore, pozn. odvolacieho súdu), totožnosť predmetu konania splnená nie je, pretože ide o dve rôzne konania, vychádzajúce z úplne protichodného skutkového základu a tiež sledujúce, resp. domáhajúce sa odlišného žalobného návrhu (petitu).

10.5 Práve pre vyššie uvedené odvolací súd nevhliadol dôvod pre zastavenie konania pre prekážku skôr začatého konania.

11.1 Pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza:
Podľa § 35 C.m.p. súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

11.2 Podľa § 36 C.m.p., súd je povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

11.3 Podľa § 157 C.m.p. rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

11.4 Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11.5 Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11.6 Z vyššie citovaného ust. § 62 ods. 1 ZoR vyplýva, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom nie je determinovaná plnoletosťou, ale momentom, kedy je dieťa schopné živiť sa samo. Pod pojmom „schopnosť živiť sa sám“ možno rozumieť potencialitu plnoletého dieťaťa dosahovať príjmy, t.j. keď dieťa nadobudne také schopnosti, ktoré odôvodňujú záver o tom, že je schopné zabezpečovať si výživu samostatne vlastnou prácou a je daná spravidla ukončením sústavnej prípravy na budúce povolanie, pričom je potrebné zohľadniť aj osobné pomery dieťaťa, zdravotný stav, rozumovú vyspelosť, nadobudnuté zručnosti a schopnosti, v neposlednom rade zohráva dôležitú úlohu aj postoj samotného plnoletého dieťaťa k aktívnemu hľadaniu si zamestnania.

11.7 V zmysle ustanovenia § 78 ZoR v spojení s ustanovením 157 C.m.p. predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu alebo zrušenie predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

12.1 Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo o vyživovacej povinnosti výživou povinného k oprávnenému rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Košice II., č.k. 27P/435/2015-53 zo dňa 8.6.2016, ktorým bol povinný zaviazaný prispievať na výživu (okrem svojich ďalších maloletých detí) v tom čase

ešte maloletého oprávneného, sumou 120 eur mesačne. V čase tejto úpravy bol oprávnený takmer plnoletý, mal 17 rokov aj 11 mesiacov, bol študentom druhého ročníka na Hotelovej akadémii, Južná trieda 10, Košice. V čase podania návrhu povinného v tejto veci mal oprávnený 20 rokov, na svoju vlastnú žiadosť prerušil štúdium na strednej škole, a to na obdobie od 17.10.2018-31.8.2021. Ako dôvod prerušenia uviedol „rodinné dôvody“. Povinný svoj návrh odôvodnil schopnosťou oprávneného ako plnoletého dieťaťa samostatne sa živiť.

12.2 Zo spisu je zrejmé, že oprávnený počas celého konania nepredložil žiadny dôkaz o tom, že by na jeho strane existovali akékoľvek objektívne dôvody, ktoré by mu od prerušenia štúdia bránili v možnosti riadne sa zamestnať a uspokojovať svoje potreby z vlastných príjmov. Neučinil tak ani v podanom odvolaní, a to aj napriek tomu, že v tomto konaní mal možnosť odvolacie dôvody meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C.m.p.) ako aj uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazy (§ 63 C.m.p.). Oprávnený zaslal súdu dve vyjadrenia k návrhu povinného (zo dňa 26.7.2019 na č.l. 43 a zo dňa 30.8.2019 na č.l. 61), avšak obsahom týchto vyjadrení sú skutočnosti, ktoré nemajú vplyv na rozhodnutie v tejto veci. Z vyjadrení oprávneného, ktoré súdu zaslal cítiť len akési opakované subjektívne hodnotenie života a povahy jeho otca v minulosti, spochybňovanie tvrdení otca bez uvedenia akýchkoľvek relevantných skutočností, ktorými by preukázal to, že nie je v súčasnej dobe schopný živiť sa sám, ako aj snahu o konfrontáciu otca pokiaľ ide o jeho príjmy a tiež výčitky oprávneného voči povinnému. Tu odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť to, že povinný svoj návrh neodôvodňoval nedostatočnými príjmami, resp. neschopnosťou plniť si vyživovaciu povinnosť voči oprávnenému ako sa nesprávne tento domnieva, ale poukazom na to, že oprávnený je schopný sám sa živiť a v riadnom zamestnaní sa mu nebránia žiadne objektívne okolnosti.

12.3 Pokiaľ ide o prerušenie štúdia oprávneným, ako dôvod uviedol rodinné dôvody bez bližšej konkretizácie o aké rodinné dôvody sa jedná a z akého dôvodu mu bránia v doštudovaní a príprave na povolanie. Prerúšením štúdia oprávneným potom dochádza k prerúšeniu jeho prípravy na budúce povolanie, preto tu nastupuje povinnosť oprávneného preukázať, že po svojom prerušení štúdia nie je v jeho možnostiach a schopnostiach živiť sa sám. Oprávnený si vyživovaciu povinnosť rodičov k svojim deťom v zmysle § 62 ods. 1 ZoR nesprávne predstavuje ako všeobecnú a bezpodmienečnú povinnosť svojho otca prispievať mu na výživu do dovŕšenia 25 roku. Ako bolo uvedené vyššie, vyživovacia povinnosť rodičov k svojim deťom nie je limitovaná vekom. Vekom 25 roku je ohraničená len štátna sociálna dávka - prídavok na dieťa, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa. Tento príspevok sa vypláca najdlhšie do dovŕšenia 25 roku veku dieťaťa za predpokladu, že dieťa spĺňa podmienku nezaopatrenosti. Vyplácanie príspevku - prídavku na dieťa nemožno v žiadnom prípade zamieňať, resp. stotožňovať s plnením vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu.

13. Pokiaľ ide o predloženie Dohody o zabezpečení vzdelávacieho programu pre uchádzača o zamestnanie, oprávnený predložil len prvú úvodnú stranu, z ktorej sú zrejmé len strany dohody a predmet. Tým, že oprávnený (nevedno z akého dôvodu) ani na výzvu súdu nepredložil plné znenie dohody nemožno vyvodiť záver či a v akom rozsahu sa pripravuje na povolanie. Odvolací súd riadiac sa postupom podľa § 36 C.m.p. lustráciou na webovej stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako aj ústredného portálu práce upsvar.sk nahliadol do dostupných voľne zverejnených totožných zmlúv na podporu občanov na prípravu na povolanie, pričom zistil, že tieto zmluvy obsahujú konkrétne práva a povinnosti zmluvných strán, charakteristiku a ciele prípravy, spôsob a termín realizácie, formy príspevkov a náhrad uchádzača. V nadväznosti na túto dohodu sa uchádzačovi vydáva osobitný doklad preukazujúci riadne absolvovanie vzdelávacieho programu s dosiahnutým výsledkom. Súd nemal k dispozícii celé znenie tejto dohody, rovnako ani potvrdenie o tom, že oprávnený celý vzdelávací program absolvoval (v akom rozsahu a s akým výsledkom), preto z nej nemožno vyvodiť, či vôbec sa oprávnený pripravuje na výkon povolania.

14. Z tvrdení povinného počas celého konania, ktoré oprávnený nijako nespochybnil, vyplýva, že tento si vyživovaciu povinnosť voči oprávnenému riadne plnil v minulosti a rovnako si vyživovaciu povinnosť plní stále, a to nielen v rozsahu určenom súdnym rozhodnutím, ale aj nad rámec tohto určenia. Povinný uviedol, že oprávnenému poskytuje vreckové, financoval mu opravu chrupu (cca v sume 2.000 eur), v roku 2019 vzal všetky svoje deti na 2 týždňovú dovolenku do Španielska v rámci ktorej hradil všetky výdavky, opakovane niekoľko mesiacov po sebe prispel oprávnenému sumou cca 67 eur na zdravotné

poistenie, prispieva mu na ošatenie a obuv, rovnako prispieva oprávnenému na nepredvídané výdavky a tiež vo sviatky oprávneného. Okrem takéhoto hmotného zabezpečenia povinný okrem vôle podporovať svojho syna v dokončení štúdia prejavil záujem o to, aby oprávnený pricestoval k nemu s tým, že mu pomôže nájsť vhodnú prácu.

15. Vychádzajúc z uvedeného, v prípade oprávneného ide o plnoletého, zdravého, mladého muža, ktorý na vlastnú žiadosť za súčasného nesúhlasu oboch rodičov prerušil štúdium bez uvedenia dôležitého dôvodu. Od prerušenia štúdia nepracuje, a to ani len formou brigádnickej práce. Je potrebné zdôrazniť, že od prerušenia štúdia uplynula doba viac ako 1,5 roka, za ktorý čas si oprávnený žiadnu prácu bez objektívneho dôvodu nenašiel a odmietol súdu odpovedať na položené otázky či vôbec zamestnanie hľadal. Oprávnený v rámci svojej dôkaznej povinnosti na preukázanie, že nie schopný sa živiť žiadne iné dôkazy neuviedol, preto súd predpokladá, že mu žiadne objektívne dôvody v možnosti zamestnať sa nebránia. Oprávnený v štúdiu nepokračuje, tzn. že nemá záujem o zvyšovanie si kvalifikácie, je pre to na ňom, aby sa snažil o nájdenie si jeho schopnostiam a možnostiam primeraného zamestnania. Z portálu istp.sk (ako ústredného štátneho portálu evidencie voľných pracovných miest v jednotlivých regiónoch SR) vyplýva, že v Košickom kraji je v súčasnosti evidovaných 3557 voľných pracovných miest, v samotnom meste Košice je aktuálne 1551 voľných pracovných miest, vrátane voľných pracovných miest v oblasti gastronómie. Aj napriek pomerne širokej možnosti zamestnať sa v regióne, kde oprávnený žije, je možnosť zamestnať sa a to nielen formou pracovného miesta na trvalý pracovný pomer, ale aj formou brigádnickej činnosti, oprávnený od prerušenia štúdia bez udania dôvodu nikde nepracuje. Vzhľadom na vek oprávneného je možné konštatovať aj to, že tento má nepochybne viac možností a to nielen pracovať v regióne ale aj pracovať v zahraničí, prípadne mimo regiónu na území SR. Objektívne je tak nesporné, že oprávnený je schopný sám sa živiť z práce, ktorá je primeraná jeho možnostiam, schopnostiam a fyzickým predpokladom. Je len na ňom, aby sa snažil nájsť si jeho schopnostiam a možnostiam primerané zamestnanie a dosahovať príjmy.

16.1 Podľa § 75 ods. 2 ZoR, výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16.2 Vzhľadom na charakter citovaného ustanovenia § 75 ods. 2 ZoR, ktoré patrí k právnym normám s neurčitou, abstraktnou hypotézou, je vždy úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia, s ohľadom na okolnosti prípadu, sám túto hypotézu vymedzil. Otázka nemožnosti priznania výživného, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Vo všeobecnosti závery súdov pri posudzovaní otázky nemožnosti priznania výživného, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu toho-ktorého rozhodnutia. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/298/2018 z 25. septembra 2019)

16.3 Dobré mravy, hoci ide o zákonný pojem, nie sú v zákone priamo definované. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných zásadách morálky, u ktorých je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Ak tieto zásady premietneme do vzájomného vzťahu subjektov občianskeho práva, ide o elementárnu slušnosť, vzájomné rešpektovanie sa a potrebnú mieru tolerancie, a to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti.

16.4 Na záver treba poukázať aj na samotný postoj oprávneného, ktorý ani na výzvu súdu nedoplnil požadované listiny (celé znenie Dohody o zabezpečení vzdelávacieho programu pre uchádzača), neodpovedal na otázky položené súdom, ktoré mali na posúdenie jeho objektívnej možnosti zamestnať sa vplyv, ba dokonca výslovne odmietol odpovedať na otázky položené súdom, podporujú záver o tom, že trvanie vyživovacej povinnosti voči plnoletému dieťaťu by navyše bolo v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Najvyššieho súdu ČR z 13. marca 2013, sp. zn. I.ÚS 2306/12), ktorý konštatoval, že „...pokiaľ je dieťa objektívne schopné si samé svoje potreby uspokojovať, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventuálnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť.“ Napokon, ako konanie v rozpore s dobrými mravmi je možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši

požadovaním výživného. (Horváth E. a kolektív, Zákon o rodine, Komentár, druhé prepracované vydanie, Bratislava Wolters Kluwer, 2014, s. 411, ISBN 978-80-8168-021-2)

17.1 Napokon, odvolací súd sa stotožňuje aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zrušení vyživovacej povinnosti k odporcovi ako plnoletému dieťaťu so spätnou účinnosťou, v tomto prípade odo dňa prerušenia štúdia oprávneného, t.j. od 17.10.2018, k čomu dodáva:

17.2 Ako vyplýva z ustanovení § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR, súdne rozhodnutia o výživnom na plnoleté dieťa možno zmeniť alebo zrušiť len na návrh a súčasne len vtedy, ak sa zmenili pomery, t. j. okolnosti rozhodujúce pre výšku ako aj ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti vôbec. Bez návrhu môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené len vtedy, ak ide o výživné na maloleté dieťa. I keď je možné súdne rozhodnutie o výživnom na plnoleté dieťa zmeniť, prípadne zrušiť len na návrh, neznamená to, že by k zmene vyživovacej povinnosti (k jej zníženiu alebo zrušeniu) nemohlo dôjsť od okamihu, kedy nastala zmena pomerov, a teda i pred podaním návrhu. Práve naopak, z dikcie ust. § 78 ods. 1 ZoR v spojení s ust. § 157 C.m.p. vyplýva, že k zmene súdneho rozhodnutia o výživnom je treba pristúpiť (na rozdiel od určenia výživného, ktoré možno priznať len odo dňa začatia konania, ak nejde o výživné na maloleté dieťa) vždy od okamihu, kedy sa zmenili pomery. Odvolací súd na základe uvedeného zastáva názor, že pre zrušenie vyživovacej povinnosti nie je podstatný deň podania návrhu na súde, ale moment zmeny pomerov. Odo dňa začatia súdneho konania je možno priznať len právo na výživné, čo vyplýva z ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Toto ustanovenie neupravuje situáciu, ak predmetom konania je zrušenie vyživovacej povinnosti.

17.3 V obdobnej veci napokon i Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. IV. ÚS 473/2012-16 zo dňa 18.9.2012 (na ktoré tiež poukázal súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku) konštatoval, že výklad ust. § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa takú interpretačnú alternatívu, že tieto neobsahujú osobitnú úpravu doby, na ktorú možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, ak sa navrhuje zrušenie vyživovacej povinnosti. V ústavnom súdom prejednávanej veci vyslovené závery Krajského súdu v Trenčíne (rozsudok sp. zn. 4Co/345/2011 zo dňa 20.10.2011), spočívajúce v tom, že i keď je možné súdne rozhodnutia o výživnom zmeniť na plnoleté dieťa len na návrh, neznamená to, že by k zmene pomerov nemohlo dôjsť odo dňa, kedy nastala zmena pomerov, a teda i za dobu pred podaním návrhu, preto pokiaľ súd rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti odo dňa, kedy došlo k zmene pomerov na strane vyživovaného plnoletého dieťaťa a nie od podania návrhu, takéto rozhodnutie nenesie prvky nepredvídateľnosti interpretačnej svojvôle a súd tak výkladom príslušných ustanovení Zákona o rodine (tu § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1) nevybočil zo štandardov interpretačných metód, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne zastávané.

17.4 Nad rámec odôvodnenia odvolací súd dodáva, že aplikačná prax vychádza z tzv. elasticity rodičovskej vyživovacej povinnosti, ktorou treba rozumieť aj obnovu vyživovacej povinnosti v prípade, že na strane plnoletého dieťaťa po zrušení vyživovacej povinnosti došlo z rôznych dôvodov (napr. v prípade, keď dieťa nie je prijaté na vysokú školu bezprostredne po ukončení strednej školy, resp. v prípade prerušenia štúdia a následného dokončenia prerušeného štúdia, zanechania štúdia na vysokej škole a opätovne vrátenie sa k štúdiu a rôzne ďalšie) k takej zmene, ktorá opätovne zakladá jeho odkázanosť na výživu zo strany povinného rodiča. V takom prípade možno na návrh oprávneného plnoletého dieťaťa možno uložiť povinnému rodičovi povinnosť prispievať na výživu plnoletého dieťaťa, ak toto opätovne stratilo schopnosť živiť sa samo.

18. Na základe už uvedeného preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

19.1 O nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 58 C.m.p.), o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh (§ 57 C.m.p.) a ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (§ 396 ods. 1 C.s.p.).

19.2 O náhrade trov tohto konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 a 2 C.s.p., pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 C.m.p..

20. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).